

Stavneset fyr

Foto: Wilsø Eier: Nordmøre museum

Stavnesfyret var det 28. fyranlegget på norskekysten da det ble tent 1. september 1842.

Det hadde lenge vært et ønske om å få oppført fyr på dette værharde og krevende havstykket på Mørekylen. Etter at Kommisjonen av 1828 hadde vært på befaringsreise i 1838 ble det bestemt at kystfyret skulle plasseres på Kvitholmen og ledfyret skulle plasseres på Stavnesets høyeste punkt på nordøstpynten av Bremsnes, ca. 4 km sjøveg fra Kristiansund.

Fyrenes vesentligste oppgave var å lyse lengst mulig - kystfyrene for å orientere skip som kom inn under kysten fra åpen sjø og innseilingsfyrene

det først i 1908 ble lettere tilgang på vann da det ble satt opp vannbeholder. I 1953 ble det oppført ny fyrvokterbolig i le for vær og sjørøkk. Fyret ble automatisert og avfolka i 1976.

Stavnesets venner ble stiftet og inngikk i 2010 en avtale med kystverket om leie av husene og eiendommen. Foreningens mål er sammen med kystverket å arbeide for at kultur og kystlandskapet skal være tilgjengelig for allmenheten og bli tatt vare på som kulturminne. I avtalen må venneforeningen gjennomføre vanlig vedlikehold. Stavneset har gode tilrettelagte turstier som er tilgjengelig for store og små.

- ledfyrene - skulle vise de viktigste løp inn gjennom skjærgården.

På Stavneset ble det satt opp en fyrbygning i laftverk med tre små værelser i første etasje og et værelse i loftetasjen som fordelte seg slik: fyrstue, stue, kammer, kjøkken og gang samt et karnapp på stueveggen hvor trelykta med et 5te ordens apparat var plassert. Dessuten var det oppført et laftet uthus hvor det også var innredet et værelse og et naust med opptrekk samt et steingjerde rundt tomten. Fjøs ble også oppført. I 1894 ble det satt opp et nytt fyrlyktehus, mens

Mye uvær og mange hendelser ved fyret:

1847 den 2. november: Orkanaktig storm, vinduslemmer på hele døgnet.

16. november: Svær storm, sjørøkk går over fyrbygningen.

4. desember: 6 utmattede sjøfolk kom i land fra en engelsk brigg som var forlatt i Fugleleia på vei fra Arkangelsk med trelast. Skuta hadde sprunget lekk, og pumpene var i uorden.

1848 13. november: Fryktelig storm. Båten slått bort til tross for at den var halt kloss under davitene. Deler av veien ødelagt.

12. desember: Fryktelig storm. Sjøen rev bort en av bærebriene.

1849 15. februar: Storm ødela fallrepstrapp og rev bort en av bærebriene.

6. mars: Sterke haglbyger slo inn 17 vindustruter på vestsiden av huset.

Flere ganger har sjøen vært så stor at den har slått ned gjennom skorsteinspipa og inn i huset.

Det var ikke bare skader som skjedde på fyret, men det omkom folk også.

Den første fyrforvalteren på Stavneset fyr var skipper Peter Nicolay Merilees. Han flyttet ut dit med hustruen Martha Christine og barna. Sønnen Hans Henrich Meyer var 10 år og 9 måneder gammel da han falt utfor på nordsida av Stavnespynten den 4. desember 1842 og druknet, bare tre måneder etter at de kom dit.

Den 7. mai 1857 omkom Iver Jensen Lie Blakstad fra Myklebostad i Øre. Han var fyrkarl på fyret da han ved arbeide nede ved naustet falt i sjøen og druknet 28 år gammel.

Der Leuchtturm Stavnes fyr

Der Leuchtturm Stavnes fyr war, als er am 1. September 1842 in Betrieb genommen wurde, der 28. Leuchtturm an Norwegens Küste. Der wichtigste Zweck des Leuchtfuers war, so weit wie möglich zu leuchten. Die Küstenleuchttürme sollten den Schiffen helfen, den Weg von der offenen See zur Küste zu finden, während die Leuchfeuer entlang der Fahrinne vor allem dazu dienten, die sichersten Wege durch den Schärenarten anzuzeigen.

Auf der Landzunge Stavneset wurde ein Leuchtturmgebäude im Blockhausstil mit drei kleinen Zimmern im Erdgeschoss und einem Zimmer im Dachgeschoss errichtet. Außerdem wurden in gleicher Bauweise ein Wirtschaftsgebäude, ein Stall und ein Bootshaus mit Seilwinde für die Boote gebaut. 1894 wurde ein neues Hauptgebäude mit Leuchfeuer erbaut, doch erst 1908, als ein neuer Wasserbehälter eingebaut wurde, verbesserte sich die Frischwasserversorgung für den dort wohnenden Leuchtturmwärter. 1953 wurde schließlich für den Leuchtturmwärter ein neues Haus gebaut, das im Windschatten lag und vor der Brandung geschützt war. 1976 wurde der Leuchtturm automatisiert und ist seither unbewohnt.

Im Laufe der Jahre wurden immer wieder schlimme Unwetter und Unfälle vom Leuchtturm gemeldet, so unter anderem am 16. November 1847, als bei einem starkem Sturm die Brandung über den Leuchtturm schlug, und am 6. März 1849, als starke Hagelschauer 17 Fensterscheiben auf der Westseite des Hauses einschlugen.

Schon mehrfach ist es vorgekommen, dass die Brandung so stark war, dass das Wasser durch den Schornstein ins Haus eindrang. Auch hat es draußen am Leuchtturm schon tödliche Unfälle gegeben. Hans Henrich Meyer, der Sohn des ersten Leuchtturmwärters, was zehn Jahre alt, als er am 4. Dezember 1842 an der Nordseite von Stavnes ins Meer stürzte und ertrank. Am 7. Mai 1857 starb Iver Jensen Blakstad aus Myklebostad in der Gemeinde Øre. Er war Wärtergehilfe und 28 Jahre alt, als er unten am Bootshaus in die See fiel und ertrank.

Stavneset i storm jul 2011. Foto: Brunsvika.net

Staveset Lighthouse

When it was first lit on 1 September 1842, Stavneset Lighthouse became the 28th lighthouse established along the Norwegian coast. Its task was to be visible from as far away as possible, in order to guide vessels safely through the coastal reefs.

The lighthouse keeper's house was cog-built, with three small rooms on the ground floor and another in the loft. In addition there was a cog-built outhouse, a barn, and a boathouse with a winch. In 1894 the lighthouse itself was replaced with a more modern construction. A water tank was finally added in 1908, making life significantly easier for the lighthouse keeper and his family. In 1953 a new residence was built, better shielded from the waves and storms. The last lighthouse keeper moved out when Stavneset Lighthouse was automated in 1976.

The records show that the lighthouse has a colourful and exciting history, and has experienced its share of rough weather:

1847 - 16 November: A powerful storm, with breakers washing over the lighthouse.

4 December: Six exhausted seamen make it ashore at Stavneset, after being forced to abandon their leaking ship nearby. Their English brig was carrying lumber from Archangelsk, Russia, when it started taking in water.

1849 - 6 March: A hailstorm shattered 17 windows on the western side of the building.

On more than one occasion, thunderous waves have sent large amounts of seawater down the chimney into the building. There have also been several tragic deaths. On 4 December 1842, Hans Henrich Meyer, son of the first lighthouse keeper, fell from the northern rocks into the sea and drowned. And on 7 May 1857, Iver Jensen Lie Blakstad, an assistant, drowned when he slipped into the sea by the boathouse.

Stavneset fyr. Eier: Stavnesets venner

Averøy kommune

Møre og Romsdal fylkeskommune